

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового та аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональне лісівництво

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність Н4 Лісове господарство

шифр і назва

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 25 червня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Регіональне лісівництво
Викладач (-і)	Олійник Василь Степанович
Контактний телефон викладача	067-456-75-94
E-mail викладача	vasyl.oliinyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити Є КТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, який розміщений на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
"Регіональне лісівництво" як навчально-наукова дисципліна вивчається у вищих навчальних закладах на освітньому рівні "магістр" для формування у студентів: 1) теоретичних знань щодо біології, екології, лісівничих особливостей і поліфункціональної ролі лісів залежно від зонально-поясної мінливості лісорослинних умов рівнинних і гірських територій; 2) практичних навиків щодо застосування в них екологічно виважених способів і режимів ведення господарства, зокрема проведення рубань, лісовідновлення і лісорозведення та посилення багатогранних корисних функцій. Її вивчення ґрунтується на знаннях із ботаніки, дендрології, метеорології, ґрунтознавства, лісознавства, лісівництва, лісових культур, агролісомеліорації та інших навчальних дисциплін, отриманих при освоєнні програм освітнього рівня "бакалавр" у широтно-зональному і висотно-поясному відношеннях. При вивченні дисципліни значна увага приділяється основам раціонального природокористування, лісорослинним умовам і типам лісу України, її лісогосподарському районуванню, природній характеристиці лісівничих округів та їх проблемам. Програма "Регіонального лісівництва" передбачає застосування отримання знань у різноманітних лісотипологічних умовах України.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета курсу - вивчення регіональних особливостей та проблем ведення лісового господарства в рівнинних і гірських лісах України, виходячи із природно-територіальної специфіки лісорослинних умов, та впливу на формування лісостанів біолого-кліматичних і антропогенних чинників.	

Основними цілями вивчення дисципліни є формування необхідних теоретичних, практичних та методологічних, регіональних знань про: - основні принципи природокористування; - регіональні відмінності лісів; - лісогосподарське районування України; - основні проблеми ведення лісового господарства в лісівничих областях та шляхи їх вирішення.
4. Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та прикладного характеру у сфері лісового господарства для різноманітних рівнинних і гірських територій. ЗК1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з урахуванням лісорослинного біорізноманіття та породного складу і продуктивності лісів. ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК4. Здатність генерувати нові ідеї. Складні (фахові) компетентності. СК2. Здатність забезпечувати стале ведення регіонального лісового господарства. СК3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства. СК5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або міждисциплінарних контекстах. Результати навчання. РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства. РН3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства для конкретних регіональних природних умов. РН6. Оцінювати стан лісових фітоценозів і ресурсів для конкретних лісорослинних умовах та прогнозувати можливості їх використання. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів, ризиків, економічних і екологічних аспектів.
5. Організація навчання
Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття		Загальна кількість годин		
Лекції		18		
Практичні		12		
Самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
Другий	Н4 Лісове господарство	Перший	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота .
Тема 1. Вступ до курсу та лісовий фонд України.		2	1	5
Тема 2. Лісорослинні умови та лісогосподарське районування України.		2	1	5
Тема 3. Ліси Полісся і особливості ведення в них господарства.		2	2	5
Тема 4. Ліси Лісостепу і особливості ведення в них господарства.		2	1	5
Тема 5. Ліси Степу і проблеми ведення в них господарства.		2	1	5
Тема 6. Гірські ліси Криму і ведення в них господарства.		2	2	5
Тема 7. Ліси Українських Карпат і особливості ведення в них господарства.		2	1	10
Тема 8. Аеротехногенно і радіоактивно забруднені ліси і ведення в них господарства.		2	1	10
Тема 9. Специфіка ведення господарства в лісах природозаповідного фонду України.		2	2	10
ЗАГАЛЬНА:		18	12	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточний контроль – до 40 балів за семестр; контроль самостійної роботи – до 10 балів за семестр; екзаменаційний контроль – до 50 балів. Сумарний підсумковий контроль – до 100 балів (сума балів за поточний, самостійної роботи та екзаменаційний контролю). Шкала оцінювання: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf			

Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового екзаменаційного контролю за умови виконання усіх видів робіт, передбачені силабусом навчальної дисципліни і в процесі поточного контролю набрав не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий екзаменаційний контроль здійснюється у письмовій формі. Екзаменаційний білет включає п'ять питань кожне з яких оцінюється до 10-ти балів, а за екзамен виставляється сумарна кількість балів.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Академічна доброчесність</u> дотримується при вивченні дисципліни. Зокрема не допускається списування під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів, самостійного виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Вимагається застосовування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. <u>Відвідування занять</u> є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю, а з іншої причини – у вигляді співбесіди. Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп. У випадку пропуску більше 50 % часу аудиторного навантаження студент не допускається до іспиту. <u>Неформальна освіта.</u> Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf). Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті, враховуються при оцінюванні самостійної Роботи студентів з відповідних дисциплін.	
8. Рекомендована література	
Основна література - Генсірук С.А. Ліси України.- :Львів:Світ, 202. - 496 с. - Герушинський З.Ю. Типолія лісів Українських Карпат. - Львів: Піраміда, 1996. - 208 с.	

3. Збірник законодавчих актів з охорони, захисту та відтворення лісів України. - Чернівці: Зелена Буковина, 2011. 256 с.
4. Калетник М.М. і ін. Основи лісової радіоекології. - К.: Ярмарок, 1999. - 254 с.
5. Мазепа В.Г., Новак А.А. Регіональне лісівництво: підруч. - Львів: Сполом, 2023. - 182 с.
6. Остапенко Б.Ф., Ткач В.П. Лісова типологія: навч. посіб. - Харків: ХДАУ, 2002. - 204 с.
7. Пастернак П.С. і ін. Хвойні ліси України. К.: Урожай, 1976. - 112с.
8. Плугатар Ю.В. Із лісів Криму. - Харків: Нове слово, 2008. - 462 с.
9. Погребняк П.С. Общее лесоводство. - М.: Колос, 1968. - 440 с.
10. Свиреденко В.Є. і ін. Лісівництво: підруч. - К.: Арістей, 2004. - 544 с.
11. Швиденко А.Й., Остапенко Б.Ф. Лісознавство: підруч. - Чернівці: Зелена Буковина, 2001. - 352 с.

Допоміжна

1. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.С. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні. - Харків: Прапор, 2006. - 384 с.
2. Генсірук С.А. Регіональне природокористування: навч. посіб. - Львів: Світ, 1992. - 336 с.
3. Гаврусевич А.М. і ін. Діброви Українських Карпат і суміжних територій, їх стан та особливості відновлення. - Тернопіль: Підруч. і посіб., 2010. - 160 с.
4. Миклуш С.І. і ін. Основи лісогосподарювання: навч. посібн. - Львів: ГВС, 2022. - 830 с.
5. Наукові основи ведення багатофункціонального лісового господарства у карпатському регіоні (зб. реком. УкрНДІгірліс). - Івано-Франківськ: Екор, 2001. - 246 с.
6. Олійник В.С., Вітер Р.М. Лісознавство: курс лек. - Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. - 264 с.
7. Пилипенко О.І. і ін. Системи захисту ґрунту від ерозії. - К.: Златояр, 2004. - 436 с.
8. Ткач В.П. Заплавні ліси України. - Харків: Право, 1999. - 386 с.
9. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України. - К.: інст. аграрної економіки, 2003. - 273 с.

Методичне забезпечення

1. Правила відтворення лісів. (2007). Київ: КМ України. 6 с.
2. Правила рубок головного користування в лісах України (1995). Київ: КМ України. 12 с.
3. Правила поліпшення якісного складу, формування і оздоровлення лісів. (2007). Київ: КМ України. 8 с.
4. Санітарні правила в лісах України (1995). Київ: КМ України. 19 с.

Інформаційні ресурси

Державне агентство лісових ресурсів України. – [Електронний ресурс].

Доступний з <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index>

2. ДСТУ 3404-96 Лісівництво. Терміни та визначення.
<https://www.twirpx.com/file/593498/>

Викладач Олійник В.С.,
професор